

מנה בנת

שינוי הדף היומי בדון קצרו

לע"נ הגאון רבי אברהם יעקב בן
רבי שלמה זלניק צוק"ל
הנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 36 פרשת כי תבא תש"פ

עירובין כח-לד

חילוק זה על מה ששנינו ששקדים מרים קטנים חייבים במעשר וגדולים פטורים ושקדים מתוקים גדולים חייבים וקטנים פטורים, ור"ש בר' יוסי אמר בשם אביו שבשקדים מרים כולם פטורים או שכולם חייבים ור' אילעא אמר שר' חנינא הורה בציפורי כדעת הפוטרים ור' יוחנן ביאר בדעת המחייבים שהם ראויים למתקם ע"י בישול, ר' יהודה אמר שקור הוא עץ והוא חלק על ת"ק אם שלקו וטיגנו שלת"ק מטמא ולר' יהודה לא, אמנם שנינו שעור ששלקו לכו"ע מטמא טומאת אוכלים וא"כ ר' יהודה לא יחלוק בקור ואמר רבא שנחלקו רק לענין ברכה שלרב יהודה מברכים עליו האדמה שזה נקרא אוכל ולשמואל מברכים עליו שהכל כיון שסופו להתקשות, ושמואל הביא ראיה לדברי רב יהודה שצנן אף שסופו להתקשות ברכתו האדמה כשהוא רך, אלא שיש לחלק שצנן נוטעים אותו על דעת לאכלו כשהוא רך, ודקל לא ניטע בשביל הקור שלו והלכה כשמואל.

שיעור כישות לעירוב כדברי רב יחיאל כמלא היד ושיעור שחת אמר רבה בר טוביה בר יצחק בשם רב כמלא אגודה שאוגדים האכרים, רב חלקיה בר טובי אומר שמעריבים בירק של צמח קליא ושיעורו כמלא היד שאלו את ר' ירמיה בכפרים אם מותר לערב בפולים לחים והוא לא ידע ושאל בביהמ"ד ואמרו לו שר' ינאי אמר שמעריבים בפולים לחים ובשיעור כמלא היד, ורב המנונא אומר שמעריבים בתרדים חיים ומה שרב חסדא אמר שתירד חי הורג גבר חי,

דף כט מדובר רק כשאינו מבושל כל צרכו, ללישנא בתרא לא מעריבים בתירד חי כמו שאמר רב חסדא שהוא הורג גבר חי ומה שרואים שאינו מזיק כי רק מבושל ואינו מבושל מזיק, ורב חסדא אמר שתבשיל של תירד טוב ללב ולעיניים וק"ו לבני מעיים ודוקא כשמבושל הרבה ומשמיע קול, תוך תוך.

רבא אמר שהוא כבן עזאי בשוקי טבריה לענות על כל השאלות, ושאלוהו מה שיעור תפוחים לעירוב, אמר לשואל וכי מעריבים בתפוחים ולכאורה שנינו להדיא שכל האוכלים מצטרפים לפסול את האדם האוכלם לתרומה בשיעור חצי פרס ולמזון ב' סעודות עבור עירוב ולכביצה בטומאת אוכלים, ואין לדייק ממה שכתוב 'כל' שר' יוחנן אמר שאין למדין מהכללות אף אם כתוב חוץ אלא ממה שהשוו ערוב לטומאת אוכלים ותפוחים כמובן מטמאים טומאת אוכלים, ור"נ אמר ששיעורם בקב אך ישנה ברייתא שר"ש בן אלעזר אמר שבתבלין שיעור עוכלא, וליטרא בירק וי' אגוזים וה' אפרסקים וב' רימונים ואתרוג אחד, ואמר גורסק בר דרי בשם רב מנשיא בר שובלי בשם רב ששיעור זה הוא גם לעירוב, ולכאורה תפוחים הם כאפרסקים ויש לחלק שאינם חשובים כאפרסקים, ורב יוסף אמר שימחול האלוקים לרב מנשיא שהוא שנה זאת על הברייתא ואני שניתני זאת על משנה שאומרת שלא פוחתים לעני בגורן מחצי קב חטים וקב שעורים ור"מ אומר חצי קב שעורים וקב וחצי כוסמין וקב גרוגרות, או מנה של דבילה ולר"ע פרס, חצי לוג יין ולר"ע רביעית, רביעית שמן ולר"ע שמינית, שאר הפירות לאבא שאול כשיעור שימכרם ויקנה בדמיהם ב' סעודות, ורב אמר שכך הוא לעירוב, ואין לומר שהברייתא עדיפה שכתוב בה שיעור תבלין שאינו ראוי למאכל כמו שהוא, כי גם במשנה מוזכר חטים ושעורים שאינם נאכלים כמו שהם, אלא ממה שכתוב חצי לוג

דף כח אביי אמר שאם אכל פוטיתא שהוא שרץ המים לוקה ד' אכל נמלה לוקה ה', אם אכל צירעה לוקה ו', ואם נאמר שדגים נחשבים לגידולי קרקע לענין מעשר א"כ שרץ המים יחשב כהולך על הארץ וילקה גם על לאו של שרץ הארץ, ומבאר רבינא שנחלקו התנאים במעשר לענין עופות שהם נקראים גידולי קרקע אך הם לא נוצרו מהארץ אלא מהרקק שהם מים ועפר, ונחלקו כשלומדים מכלל ופרט אם הכלל האחרון הוא דוקא א"כ הכלל האחרון מרבה עופות והכלל הראשון שיש פרט אחריו ממעט רק מה שלא דומה לו מב' צדדים ואם הכלל האחרון אינו דוקא ועיקר הלימוד הוא כלל ופרט שהפרט ממעט בכלל הראשון מה שהוא חוץ מהפרט, והכלל האחרון מרבה מה שדומה לפרט בג' צדדים א"כ לא מרבים עופות.

רב יהודה אמר בשם רב שמואל בר שילת בשם רב שאפשר לערב בירקות פעפועין ובחלגלוגות ובגודגדניות, אך לא בשחת, ותמרים שאינם מבושלים, ואמנם נאמר על גודגדניות שלא יאכלום חשוכי בנים ומה שהוקשה לזרע גם מרובי בנים לא יאכלום, יש לומר שבברייתא מדובר כשלא הוקשו ומותר למרובי בנים לערב בהם, וללישנא בתרא הם מותרים גם לחשוכי בנים כיון שראויים הם למרובי בנים, כמו שמותר לנזיר לערב ביין כיוון שראוי לכולם, וכן לישראל בתרומה כיוון שראוי לכהנים, או שרב דיבר בגודגדניות של מדי שהם טובות, ומה שרב אמר שמעריבים בשחת וברכתו בורא פרי האדמה זה היה אחר שהגיע לכלל וראה ששחת הוא מאכל אדם שם, אך קשה וכי בכל הם רוב העולם הרי שנינו שפול וזרע ותלתן שנזרעו לירק חייב במעשר רק הזרע ולא הירק שבטלה דעתו אצל כל אדם ושחלים וגרגיר שזרעם לירק מעשרים אותם ירק זרע ואם זרעם לזרע מעשרם גם הזרע וגם הירק א"כ הולכים אחר רוב העולם, **עמוד ב** יש לומר שרב דיבר על שחת של גינות שנאכל ולכן מעריבים בו, ר' יוחנן אומר שזרע גרגיר נקרא ראוי שהראשונים שלא היה להם פלפלים שוחקים אותו לטבל בו צלי.

כשנחלש ר' זירא מלימודו הוא ישב על פתח ביהמ"ד כדי שיהיה לו שכר כשקם לפני החכמים וכשיצא מצא ינוקא שבא מבית רבו ושאלו מה למדת? אמר לו שכישות ברכתו האדמה ושחת ברכתו שהכל, אמר לו מסתבר להפך שהשחת גדל מהאדמה והכישות מהאוויר אך ההלכה כאותו תלמיד כיון שבכישות נגמר פריו ובשחת לא וכישות גדל גם מהקרקע שהרי כשקוצצים את החיבור שלהם לקוצים הם מתים א"כ ברור שהם יונקים מהקרקע, אך קשה ממה ששנינו שתמרים שאינם מבושלות נקנים בכסף מעשר ויש בהם טומאת אוכלים, והקור של הדקל אינו נקנה בכסף מעשר ואין בו טומאת אוכלים ור' יהודה סובר שהקור של הדקל ניקח בכסף מעשר אף שבהוא כעץ, ותמרים שאינם מבושלות הם פרי גמור אלא שהם פטורים ממעשרות, יש לומר ששם מדובר בתמרים של דקל זכר שאינם מתבשלות לעולם וזה הוא גמור פרי שלהם ואף שר' יהודה אמר שפגי תאנים של ביתוני ותמרים של טוביני חייבים במעשר, יש לומר שבאמת כל התמרים שאינם מבושלות אינם אוכל אך יש בהם טומאת אוכלים כיוון שראויים למתקם ע"י בישול ולענין עירוב הם צריכים להיות ראויים למאכל בפועל, ור' יוחנן אמר

יין ורב אמר שמערבים בב' רביעיות יין, וממה שרב הצריך כך א"כ מה שאמר וכן לעירוב הוא על המשנה הזו, ורב יוסף חשב לומר שמה שמצטרפים לב' סעודות לעירוב שצריך סעודה אחת לכל אחד, ורבה אמר אפילו למחצה לשליש ורביע.

לדעת ר"ש בן אלעזר בכרייתא שיעור יין כדי לאכול בו וחומץ כדי לטבל בו, זיתים ובצלים כדי לאכול בהם ב' סעודות, ויש לומר שהוא דיבר ביין מבושל שהוא לאכול בו, רב גידל אמר בשם רב ששיעור חומץ לטבל בו הכוונה לטבל ב' סעודות ירק וללישנא בתרא שיעורו כדי לטבל בו ירק הנאכל בב' סעודות עם הפת, ומה שכתוב שיעור עירוב בבצל, ולכאורה שנינו שר"ש בן אלעזר אמר שר"מ שבת פעם בערדיסקיא ואמר לו אדם אחד שעירב בבצלים מטבעין ור"מ הושיבו לפניו בד' אמות שהוא סבר שאינו עירוב, ויש לחלק שדוקא בעלי הבצל אינו עירוב שהם מזיקים שכתוב שאדם שאכל בצל ומת לא שואלים ממה מת ושמואל אמר שדוקא העלים אינם למאכל אך האמהות ראויות למאכל, **עמוד ב** ודוקא עלים שלא גדלו עדיין זרת ואם גדלו זרת אינם מסוכנים ורב פפא הוסיף שאם שתה שיכר אחריהם אינם מסוכנים.

שנו בכרייתא שלא יאכל בצל מפני נחש שבו ור' חנינא אכל חצי בצל וחצי נחש שבו ונטה למות וחבריו בקשו עליו רחמים והתרפא מפני שהשעה צריכה לו.

לשמואל מערבים בשכר, ושיכר פוסל מקוה בג' לוגין כמים, ורב כהנא שאל הרי זה פשוט שאינו שונה ממי צבע שפוסלים מקוה בג' לוגים אך יש לומר שיש להם שם מים, אך שיכר אינו נקרא מים, ורב אחא בר רב יוסף חשב לומר ששיעורו ב' רביעיות כמו שראינו ששיעור מוציא יין כדי מזיגת כוס יפה לברכה, והוא רבע רביעית שכשמוזגו עומד על רביעית כמו שאומר רבא שיין מוזגים בחלק אחד לד', וא"כ כמו שביין השיעור הוא ארבע על אחד א"כ זה הדין גם בשיכר, ויש לחלק שלענין הוצאה פחות מרביעית אינו חשוב משא"כ כאן הדרך לשתות לפעמים כוס בבוקר וכוס בערב, ודי בכך.

לרב יוסף שיעור עירוב בתמרים הוא קב, והוא רצה להוכיח ממה ששנינו שאם אכל גרוגרות של תרומה ושילם לכהן תמרים תבא עליו ברכה ואם התשלום לפי ערך הדמים אין ברכה בכך, ולכאורה התשלום הוא לפי המדה וא"כ רואים שהתמרים חשובים יותר מגרוגרות, ואביי דחה שיתכן שמשלם לפי הדמים ותבא עליו ברכה שעל תמרים קופצים יותר לקנות.

שתייתא שעושים מקמח קלוי, לרב אחא שיעורו ב' תרוודים של קליות, ואביי אמר שזה שיעור ב' מדות בפומבדיתא. ואמרה אמו שהם טובים לחולשת הלב, ועוד רפואה יש לו שיביא בשר ירך ימין של אייל ויביא צפיעי בקר של ניסן ואם לא מוצא יביא קיסמים מעץ ערבה ויעשה מהם גחלת ואחריהם ישתה יין מוזג, שמואל אמר שמיני לפתן שיעורם כדי לאכול בהם ומה שאינו לפתן שיעורו כדי לאכול ממנו, בשר חי שיעורו כדי לאכול ממנו, ובשר צלי לרבה שיעורו כדי לאכול בו פת, ולרב יוסף כדי לאכול ממנו, ורב יוסף הוכיח מהפרסיים שאוכלים חתיכות צלי לבד ללא פת, ואביי דחה שהפרסיים אינן רוב העולם, ואין להחמיר כמנהגם,

דף ל כמו ששנו במשנה לענין שיעור בגדים לטמאם עניים לעניים ולא אומרים שלעניים יצטרכו שיעור לעשירים. ואין לומר שזה רק לחומרא שר"ש בן אלעזר אומר שמערבים לחולה זקן כדי מזונם ולרעבתן כשיעור סעודה בינונית של כל אדם, ולכאורה ר"ש בן אלעזר עצמו אמר ששיעור איסור טומאת פתחים לעוג מלך הבשן כמלא גופו, אך יש לתרץ שאי אפשר

להוציא מנותח, והסתפקו אם רבנן חלקו בזה על ר"ש בן אלעזר, ואין להוכיח מדברי ר' יוחנן שגם עוג פתחו בד' שיתכן שמדובר שהיה כמה פתחים טפח ואחד ד' יש לומר שאותו פתח המרווח מציל את כולם.

לרב מערבים בכשר חי ורב שימי בר חייא אמר שמערבים בביצים חיות ור"נ בר יצחק אמר שרב יוסף שהוא סיני אמר ב' ביצים. מלח ומים אינם מזון לענין נדר ומשמע שכל שאר הדברים נקראים מזון, ואין להקשות מכאן על רב ושמואל שאמרו שמברכים מזונות רק על מה שיש בו ה' מיני דגן, שכאן מדובר שנדר כל הזן עלי וכל הדברים מזינים חוץ ממים ומלח. ואף שרבה בר בר חנה אמר שכשהלכו אחר ר' יוחנן לאכול פירות גנוסר כשהיינו מאה לקחנו לכל אחד י' וכשהיינו י' לקחנו לכל אחד מאה וכל מאה מהם לא מחזיק כד של ג' סאים וכל אחד אכל הכל, ואח"כ נשבע שלא אכל זיונא כלומר שלא שבע ואף שמדובר בפירות יש לומר שאמר שלא אכל מזון.

רב הונא אומר בשם רב שאם נשבע שלא יאכל ככר זו יכול לערב בה ואם אמר ככר זו עלי לא מערבים לו בה, ומה ששנינו שהנודר מהככר אין מערבים לו בה מדובר כשאמר זו, וכך מסתבר שבסיפא כתוב אימתי בזמן שאמר שבועה שלא אטעמנה ומשמע שאם היה אומר עלי לא יכול לערב, אך ממה שחילקה המשנה שאם היתה של הקדש לא מערבים, שאין מערבים להקדשות, ויכלו לחלק דוקא באמר הרי זו ואם אמר עלי לא מערבים, ואם נאמר שכשאומר עלי מערבים יהיה קשה הדיוק מהירשא, אלא צריך לומר שחסר בכרייתא ויש להוסיף שהנודר מהככר מערבים לו בה ואפילו אמר עלי נעשה כאומר שבועה שלא אטעמנה, ולפ"ז רב יסבור כר"א שאומר שאם אמר שבועה שלא אוכל ככר זו מערבים בה ואם אמר עלי לא מערבים, ולכאורה שנינו בכרייתא אחרת שלת"ק הכלל הוא שאדם שאסר עצמו באוכל מערבים לו בו ואם אסר את האוכל עליו אין מערבים לו, ור"א מחלק שאם אמר ככר זו עלי מערבים לו בה ואם אמר ככר זו הקדש אין מערבים לו שאין מערבים בהקדשות, ויש לומר שיש ב' תנאים בדעת ר"א.

לב"ש אין מערבים לנזיר ביין ולישראל בתרומה ואמרו להם ב"ה **עמוד ב** הרי גם אתם מודים שמערבים לגדול ביו"כ למרות שאינו אוכל, א"כ הוא הדין לנזיר ביין ולישראל בתרומה, וב"ש דחו שביו"כ הוא ראוי לגדול מבעוד יום משא"כ תרומה לישראל ויין לנזיר, והברייתא הזו אינה כחנניה שלדעתו לב"ש לא מועיל עירוב עד שיוציא כליו וכלי תשמישו לשם, והברייתא שאומרת עירב בבגדים שחורים לא יצא בלבנים, וכן עירב בלבנים לא יצא בשחורים וזה כחנניה לדעת ב"ש ואף שלכאורה לדבריהם צריך כליו וכלי תשמישו, יש לומר שהכוונה בכרייתא שאם עירב בלבנים והוצרך לשחורים אף בלבנים לא יצא וזה כב"ש לדעת חנניה.

סומכוס אומר שיערב לישראל רק בחולין והוא לא חולק על יין לנזיר ולכאורה הטעם הוא שיכול להשאל על נזירותו, ולכאורה גם על תרומה יכול להשאל ולהחזירה לטיבלה ולהפריש עליה ממקום אחר, אלא שלא נחשדו חברים להפריש לא מהמוקף ואם יפריש בה עצמה יתכן שאין בה שיעור, אך קשה לומר שהמשנה דיברה דוקא כשהיה שיעור מצומצם, אלא שסומכוס סובר כרבנן שדבר שהוא משום שבות גזרו בו בין השמשות ואז הוא זמן קנית העירוב, ומה שכתוב במשנה שהשיעור לפי מה שהאדם, מלא קומצו במנחה, מלא חפניו קטורת, מלא לוגמיו ביו"כ, מזון ב' סעודות לעירוב, ור' זירא אומר שזה כדעת סומכוס שמצריך מה שראוי לאדם עצמו, ומה שאמר ר"ש בן

אלעזר שלחולה וזקן לפי מה שהם ולרעבתן כאדם בינוני יש לומר שהוא תלה להקל רק בחולה וזקן אך גם לסומכוס לא מחמירים על רעבתן כי בטלה דעתו.

רב יהודה אמר בשם שמואל שאדם יכול ללכת בבית הפרס שנידוש בה קבר ע"י נפיחה ואינו טמא כי העצמות הגדולות נראות והקטנות נעות בנפיחה, ורב יהודה סובר שבית הפרס שנידוש טהור אינו צריך לנפח.

לר' יהודה מותר לערב לכהן בבית הקברות כי יכול לחצוץ וללכת שם בשידה תיבה ומגדל, ונחלקו אם אהל זרוק שהוא נייך אם נחשב אהל לחצוץ כמו שנחלקו רבי ורבנן אם הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל טמא או לא.

דף לא ומה שאמר ר' יהודה שאפשר לערב לכהן טהור בתרומה בבית הקברות, ולכאורה נטמאה כשהניחה שם, יש לומר שמדובר שלא הוכשרה או שנילושה במי פירות והניחה בכלי עץ שאינם מקבלים טומאה, והכלי לא מעביר טומאה לנושאו שמדובר שמביאו באחורי הכלי ואינו מאהיל כשאין בשוליו טפח, ורבנן סברו שאסור לקנות בית באיסורי הנאה ולכן לא יקנה שביטה לערב שם וא"כ יוצא שר' יהודה המתיר סבר שמצוות לא ניתנו להנאה, וא"כ רבא שפסק כך הוא כדעת יחיד, אך יש לומר שלכו"ע מצוות לא ניתנו להנאה ונחלקו כאן אם מערבים גם לדבר הרשות שלרבנן מערבים גם לרשות ולר' יהודה מערבים רק למצוה, וא"כ מותר להניח בקבר שמצוות לא ניתנו להנאה ורב יוסף שסובר שמערבים רק לדבר מצוה יבאר שנחלקו אם זה נקרא הנאה שלר' יהודה ברגע שקנה עירוב בין השמשות אינו צריך לשמירת העירוב ואין לו הנאה בכך, ורבנן סוברים שיש לו הנאה שזה נשמר שם שאם ירצה יאכלנו.

משנה יכול לערב בדמאי ומעשר ראשון שניטל תרומתו ומעשר שני והקדש שנפדו, וכן כהנים מערבים בחלה אך לא בטבל ומעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו, ולא במעשר שני והקדש שלא נפדו. **גמרא** אף שדמאי אסור באכילה אך מתוך שיכול להפקיר נכסיו ויהיה ראוי לו כי מאכילים את העניים **עמוד ב** והאכסנאים דמאי א"כ זה נחשב ראוי לו, ואמר רב הונא שזה כדעת ב"ה ולב"ש אין מאכילים דמאי לעניים ולאכסנאים.

מעשר ראשון שניטלה תרומתו מדובר שהלוי הקדים את הכהן בשבילים ולקחו ממנו רק תרומת מעשר ואינו מפריש תרומה גדולה ממנו שכתוב על הלויים והרמותם ממנו תרומת ה' **מעשר מן המעשר** ולא תרומה ומעשר מן המעשר, ושאל רב פפא א"כ נפטור מתרומה גדולה גם אם הקדים הלוי בכרי אמר אביי שכתוב מכל מעשרותיכם תרימו וזה מדבר כשנדגן כבר בכרי וקודם שנדגן הלוי פטור.

החידוש במעשר שני והקדש שנפדו שהם נפדו כראוי אך ללא חומש שאינו מעכב בפדיון. **החידוש** שאין מערב בטבל אפילו שגדל בעציץ נקוב שחיובו רק מדרבנן.

מעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו היינו תרומה גדולה כשהקדים הלוי בכרי שאז חייב הלוי בתרומה גדולה כדברי אביי לעיל.

החידוש במה שאין מערבים במעשר שני והקדש שלא נפדו אף שנפדו אך לא כראוי שפדה את המעשר באסימון שלא חל הפדיון כי צריך כסף צורה, ואת ההקדש פדה בקרקע שהתורה אמרה לפדות בכסף שכתוב ונתן הכסף וקם לו.

משנה השולח עירוב ביד חרש שוטה או קטן או ביד מי שאינו מודה בעירוב אינו מועיל ואם אמר לחבירו לקבל ממנו מועיל. **גמרא** מה שאמר רב הונא שמועיל בקטן שגובה עירוב זה רק בעירובי חצירות אך בתחומין אינו מועיל.

הכותים אינם מודים בעירוב וכשאמר לאחר לקבלו מועיל ולא חששו שלא יתן לו שמדובר כמו שרב חסדא אמר שעומד ורואהו, ולא חוששים שלא יקח ממנו שרב יחיאל אומר שחזקה על שליח שעושה שליחותו, והם דיברו על מקרה שנתן לפיל או לקוף והוליקוהו שאינו עירוב ואם אמר לאחר לקחת מהם מועיל ורב חסדא אמר שעומד ורואה, אך קשה אולי לא יקח ממנו אמר רב יחיאל שודאי שהשליח יקח שיש חזקה ששליח עושה שליחותו ור"נ אומר שבדין דאורייתא לא סומכים על חזקה זו ששליח עושה שליחותו, וזה מועיל רק בדרבנן.

דף לב ולרב ששת גם בדאורייתא אומרים ששליח עושה שליחותו, והוא מוכיח מהמשנה שמשקרב העומר הותר החדש מיד אך הרחוקים מותרים מחצות שודאי הקריבו כבר ורואים שמועיל חזקה זו גם באיסור דאורייתא של חדש, ור"נ דוחה ששם יש חזקה שב"ד לא מתעצלים בעומר וזה מוכח ממה שכתוב באותה משנה שיודעים שאין ב"ד מתעצלים בו, ומשמע ששליח כן מתעצל, ורב ששת יבאר שהמשנה באה לומר שב"ד לא מתעצלים עד חצי היום אך שליח יעשה שליחותו עד סוף היום, ורב ששת מוכיח ממה ששנינו שאשה שיש לה חובת קרבן לידה או זיבה והביאה מעות ונתנה בשופר יכולה לטבול ולאכול קדשים בערב והיינו בגלל ששליח עושה שליחותו, ור"נ דוחה שזה כר' שמעיה שחזקה שב"ד של כהנים אינם עומדים עד שיכלו מעות שבשופר, ורב ששת הוכיח מברייתא שאחד אומר לחבירו לקוט תאנים מתאנתי יכול לאכול מהם עראי ולעשרן דמאי ודוקא בעם הארץ, ובחבר לרבי לא צריך לעשר, ולרשב"ג דוקא בחבר צריך לעשר כי אינו מעשר שלא מהמוקף ורבי אומר שדבריו עדיפים מאביו שעדיף לחבר לעשר לא מהמוקף כדי שעם הארץ לא יכשל לאכול טבל, ונחלקו רק אם חבר מפריש לא מהמוקף, אך לכו"ע שליח עושה שליחותו, ור"נ אומר שזה כדברי ר' חנינא מחוזה שחזקה על חבר שאינו מוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן, ומה שרבי אמר שעם הארץ צריך לעשר ולכאורה יש לדקדק אם מדובר בעם הארץ שדינו לעשר הרי הוא לא ישמע לנו, אלא מדובר בעם הארץ שאמר לחבר לקחת מפירותיו, אך יש לדקדק שרבי אומר שדבריו עדיפים שחבר תורם לא מהמוקף שלא יאכיל לעם הארץ טבל באיזה עם הארץ מדובר, ורבינא מבאר שברישא מדובר בעם הארץ שאמר לחבר ובסיפא מדובר שחבר אומר לעם הארץ וחבר אחר שומעו, **עמוד ב** ולרבי החבר ששמע יכול לאכול כי ודאי עשרם החבר הראשון ורשב"ג אומר שלא יאכל ללא מעשר כי החבר אינו תורם לא מהמוקף, ולרבי עדיף לחבר לתרום לא מוקף כדי שלא יאכל עם הארץ טבל, ועדיף לחבר לעבור על איסור קל שלא יעבור עם הארץ איסור חמור, ולרשב"ג עדיף לחבר לא לעבור אפילו על איסור קל אף שיעבור עם הארץ איסור חמור.

משנה אם נתן את העירוב באילן יותר מי' טפחים אינו עירוב ופחות מי' מועיל, נתן בכור אפילו עמוק ק' אמה מועיל. **גמרא** ר' חייא בר אבא ישב עם ר' אסי ורבא בר נתן, וישב עמם ר"נ והם אמרו שאם המשנה מדברת באילן שעומד ברה"י א"כ אפילו גבוה מאד מועיל כי רה"י עולה עד לרקיע ואם עומד ברה"ר אם התכוון לשבות למעלה יועיל העירוב כי הוא נמצא במקום העירוב ואם התכוון לשבות בקרקע אינו עירוב גם פחות מי' כיוון שהוא משתמש באילן, ויש לבאר שזה לדעת רבי שלא גזרו בשבות בין השמשות בשעת קניית העירוב ולכן יועיל העירוב למרות שהוא באילן, ואמר ר"נ שנכונים הדברים, וכך ביאר שמואל, אמרו לו עד כדי כך פתרתם ולמרות שגם הם

לשבות למטה ודאי מועיל כי הוא במקום ערובו וצריך לומר שמדובר שהוא בכרמלית והתכוון לשבות למעלה וכדעת רבי שלא גזרו על שבות בין השמשות, משנה נתן את העירוב בראש קנה או קונדס אם היה תלוש ונעוץ אפילו גבוה ק' אמה מועיל. גמרא רב אדא בר מתנא הקשה שאם לא היה תלוש לא יועיל כרבנן שגזרו על שבות אף בין השמשות והמשנה הקודמת היא כרבי אמר רבא שזה נכון וכן אמר רב חסדא, ורבינא מעמיד גם את הסיפא כרבי אלא שגזרו שמא יקטום.

היה פולמוס של חיל המלך שבאו לנהרדעא ור'נ אמר להם שיכבשו את הקנים באגם שישבו שם מחר, ורמי בא חמא או רב עוקבא שאל אותו שבמשנה התירו רק תלוש ונעוץ ומשמע שאם אינו תלוש אסור, ור'נ אמר שהמשנה דברה בעזורדין שכבר התקשו שלענין כלאים נאמר שקנים אטדים והיגים הם כאילן ואינם כלאים בכרם וישנה ברייתא שקנים קדה ואורבנים הם מין ירק והחילוק הוא אם הם קשים או לא, וישנה משנה שאין מרכיבים פיגם על קידה לבנה ומשמע שקדה הוא אילן ורב פפא מחלק בין קדה לקדה לבנה.

משנה נתן את העירוב במגדל ואבד לו המפתח מועיל העירוב, ולר'א אם אינו יודע שהמפתח במקומו אינו עירוב. גמרא לכאורה מגדל נעול זה כמי שאינו במקום עירובו ורב ושמואל מבארים שמדובר במגדל מלבנים וכו' מ' שסובר שמותר לפחות מגדל לבנים וליטול משם, ששנינו לענין יו"ט שבית מלא פירות והוא סתום ונפחת נוטל ממקום הפחת ולר'מ מותר לפחות לכתחילה וליטול, אך ר'נ בר אדא אמר בשם שמואל שמדובר בלבנים מסודרות ולא מחוברות שאין זה סתירה, ור' זירא אמר שרק ביו"ט התירו, א"כ יש להעמיד משנה זו ביו"ט, אך קשה ממה ששנו על משנה זו בברייתא שר'א אמר שאם אבד המפתח בעיר מועיל העירוב כי אפשר להביאו דרך חצירות, ואם אבד בשדה אינו מועיל, והרי ביו"ט מותר גם בשדה שאין איסור הוצאה במפתח לכשימצא,

פתרו אך שאלתם היא אם יקבעו כך בגמרא אמר להם שכן וכן שנו שר'נ אומר בשם שמואל שמדובר במשנה באילן רחב ד' וגבוה י' והתכוון לשבות למטה וכדעת רבי שלא גזרו על שבות בין השמשות, ורבא מוסיף שזה מועיל רק באילן שעומד חוץ לעיבור העיר, ואילן העומד בתוך עיבור העיר מועיל גם למעלה מ' כיון שהאוויר כמלא עפר ואין העירוב למעלה מ' אך לפ"ז יועיל גם חוץ לעיבור העיר, כמו שאמר רבא שמי שנתן העירוב יש לו ד' אמות וזה רה"י, ועולה עד לרקיע, ורב יצחק מבאר שמדובר באילן שנוטה חוץ לד' אמות ממקומו,

דף לג והתכוון לשבות בעיקרו ושייך לקרוא לזה למעלה ולמטה שהאילן מתישר וזה תלוי אם זה תוך י' או למעלה מ' ואף שיכול להעבירו דרך האילן עצמו לא דרך רה"י, יש לבאר שרבים מכתפים עליו כדברי עולא שעמוד ט' ברה"י אם רבים מכתפים עליו הוא רה"י ותייב הזורק אליו יותר מד' אמות.

רבי ורבנן נחלקו במקרה שנתן העירוב באילן ויותר מ' אינו עירוב ופחות מ' מועיל אך אסור ליטלו ותוך ג' לקרקע מותר ליטלו ואם תלאו בכלכלה ותלאה באילן אף יותר מ' הוא עירוב לרבי, ורבנן חולקים שכל מקום שאסור ליטלו משם אינו עירוב, ואם נאמר שרבנן חלקו בכלכלה יהיה הוכחה שאסרו גם צדדים באילן ואם דברו על הרישא אם נאמר שמדובר באילן שאין בו ד' א"כ הוא מקום פטור ואם יש בו ד' מה משתנה אם נתנו בכלכלה, ורבינא מבאר שברישא מדובר שיש בו ד' ובסיפא אין בו ד' והכלכלה משלימה לד' עמוד ב וסובר רבי כר'מ שאומרים חוקקים להשלים למקום ד', וכו' יהודה שסובר שעירוב חל רק כשהוא על מקום ד', ור' יהודה דיבר במקרה שנעץ קורה ברה"י והניח עירובו עליה אם הוא גבוה י' ורחב ד' מועיל ואם אינו גבוה י' אינו מועיל, ולכאורה כשאינו גבוה י' יועיל כי הוא במקום עירובו, אלא ר' יהודה חילק שאם הוא גבוה י' רק כשרחב ד' עירובו עירוב ואם אינו גבוה י' לא צריך שיהיה בראשו ד', ולכאורה זה לא כדעת ר' יוסי בר' יהודה שאומר שאם נעץ קנה ברה"י ובראשו טרסקל זורק אליו ונח עליו חייב, יש לחלק ששם ישנם מחיצות ע"י הטרסקל שיש גוד אסיק אך בעמוד אין מחיצות, ור' ירמיה מבאר שרק בכלכלה זה נקרא שהוא ברשות עירובו כי יכול לנטותה ולהביאה לתוך י', וכשאמר רב פפא שמועה זו, שאלו רב בר שבא, שכתוב במשנה לענין יו"ט שלפני שבת ורצה לערב למקום אחר יוליכו ביום הראשון ומחשיך עליו ונוטלו, וביום השני מחשיך עליו ואוכלו ויכול לבא משם

דף לד ולכאורה נאמר שלא צריך ממש ללכת לשם, ומספיק שיכול ללכת ולהביא וזה כאילו שהביא, ור' זירא מבאר שגוזרים יו"ט לפני שבת משום יו"ט שאחר שבת שאין לו אפשרות להביא בתחילת יו"ט, אך קשה ששנינו שאם התכוון לשבות ברה"י והניח את העירוב בכותל למטה מ' מועיל ולמעלה מ' לא מועיל ואם התכוון לשבות בראש שובך או מגדל למעלה מ' מועיל למטה מ' לא מועיל, ולא אומרים שיכול לנטותה ולהביאו לתוך י', ור' ירמיה אומר שמדובר במגדל שתקוע במסמרים ואינו יכול לנטותו, ורבא אומר שמדובר במגדל ארוך שאם יטה אותו הוא יגיע ליותר מד' אמות ואם מדובר שיש חלון וחבל ניתן להביאו בחבל וא"כ מדובר שאין חלון וחבל.

בבור עמוק מועיל אפילו ק' אמה מועיל, עמוד ב לכאורה אם מדובר שעומד ברה"י זה פשיטא שהרי רה"י עולה לרקיע ואותו דבר היא יורדת לתהום, ואם הבור ברה"י והוא התכוון לשבות למעלה אינו מועיל כי הוא לא במקום העירוב ואם נתכוון